

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ivlii Cæsaris|| Scaligeri|| Epistolæ|| &|| Orationes||

Scaliger, Julius Caesar

Lugduni Batavorum, 1600

Ivlii Cæsaris Scaligeri Contra Poetices Calvmniatores Declamatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70455)

aut inconsulto, aut etiam temere (vt plæ-
raque sunt) a natura allatum ad cogitatio-
nes vestras, quo rem intelligeretis ex nota
vera, non a vobis ficta. Nam quo cantu vigi-
les, tanquã tuba, excitauit, quo deiecit ho-
stes, quo IMPERII domicilium, patriæ au-
spicia, summam rerum seruauit, eo cantu
offert nulla ambitione sese cognoscen-
dum. Nam est ANSER. ***

Reliqua desiderantur.

IULII CÆSARIS SCALIGERI
CONTRA POETICES CALVMNIATORES
DECLAMATIO.

CVM suapte natura præceptus est ad om-
nia credenda genus humanum, tum
sæpe eo adducitur, vt etiam quæ & corpo-
ris & animi interitum moliantur, & reci-
piat & habeat pro veris, ita vt nullis adhi-
bitis rationibus amoueri queat. Vidimus
impostorum turbam toto terrarum orbe
volitantem, omneque salutis genus pro-
miscue ac nullo negotio pellicentem, tam-
etsi illi ignoti, nunquamq. antea visi sunt,
admitti pro medicis ab ægrotis, donec cum
illorum opera ac fide, morbus simul ac vita
horum dissipetur. Animorum vero nostro-

Cc 5 rum

rum res quo nunc in statu sit, neque libet dicere, quia vulgatum est, neque licet, quia periculosum. Vnum tantum ausim, nullum vnquam sæculum exstitisse, in quo maximis de rebus fordidissimo atque ignauissimo cuique & loqui & disputare licitum non fuerit. Quare nõ mirum esse decet, si, qui de diuinis legibus pessime sentiunt, poeticæ facere calumniam ausi sint. Aiunt enim pietatem tolli, animos iuniorum vitis imbui, molliores fieri. Atque idcirco a Platone a repub. sua exterminatam. Atque isti quidem tametsi minus digni sunt, qui negotium facebant nobis, tamen propter Platonis auctoritatem paucula nobis sunt dicenda. Nam quod aiunt, tolli pietatem, adeo mentiuntur, vt etiam superstitiones vel maxime inducantur, propter quas si exulent poætæ, prodant illi inscitiam suam. Nulla enim humana opera melior ad cultum diuinum augendum, quam superstitio quemadmodum ambitio: vitium est ipsa, maximarum autem virtutum mater. Ita superstitio, de qua paulatim quum aliquid auferas, quasi vrsæ catulum lambendo formas. At qui nudam illam ac simplicem religionem ab initio hauserunt, minimo quoque argumento babefactantur, leuissimo

uissimo attritu gracilescunt, atque tandem
a Deo fiunt. Ex his numerum nouimus nos
propemodum infinitum. Quod autem
obiiciunt, vitiis animum imbui: sane in ip-
sis sacris libris veteris historiæ omne genus,
omnis modus est, ne quid fortius dicam.
Neque animaduertentur triuiales isti, a
POESI HISTORIAM nihil differre, nisi modo
dictionis. Atque illi quum hæc sunt profes-
si, Gallice tamen aut Italice cantillant sua.
vt non POESIM, quam frustra affectant, sed
Latinam POETICEM, quam assequi nõ pos-
sunt, temere damnent. Verum ad hæc mon-
stra plus satis. modici enim temporis sobo-
les sunt. ad Platonem autem pauci. Si om-
nes poetas eiicis, nebulo es. non enim Em-
pedoclem, non Pythagoram, nõ Theogni-
dem, non, quorum tu e versibus affers præ-
cepta, Euripidem & Sophoclem. Si vnus
Homeri caussa, qui non solum habuit Deos
fictiles & fornicarios, quos detestamur nos,
abeat ille vnus, absit a tua repub. verũ simul
cum tua repub. absit ille a nostra quoque
repub. Quid enim? narrauit ille adulteria,
atque arbitrati tuo permisit, vera ne an
falsa putares, nihili faciens. At tu non nar-
ras, sed laudas: non proponis, sed instituis:
non permittis, sed iubcs. At (inquies) alia
sunt

sunt

funt in meis libris & admittenda & expenda. An his quoque deteriora aut foediora sint quædam, alibi viderimus. nunc satis fit, apud Homerum alia item esse, propter quæ ipsius libri legendi sint atque ediscendi, adeo ut Horatius illū Cratoti prætulit atq. Chrysippo. Tu vero, Plato, quum versus componebas (at quos versus? Dii teris illam auertite pestem) & exulabas tuis legibus a tua repub. & quum non exulares, ne aliis quidem poetis exulandum ostendebas. Nos vero libenter extra illam (ut diximus) cum vxorum & liberorum nostrorum pudore agere volumus. Degemus vero cum Mose, cum Debora, cum Samuclis matre, cum rege psalte, cum prophetis, cum Zacharia, cum Simeone, cum semper virgine Dei genitrice, quorum POESIS tota tua REPVB. omnibus tuis legibus potior est. Quod vero attinet ad POETICÆ laudes, neque satis hic est loci, neque in me eloquentiæ ad dicendū. Nam si antiquissima quæq. nobilissima sunt, quasi quædam principia, & in sinu naturæ elementa futurorum, musica ante sermonem fuit. nam flatus & cantus eiusdem sunt generis, & POETICÆ species, atque ipsa rudimenta vitæ nostræ. Si lenissima, si suauissima, quid enim aliud cura

ra sunt, quam irritamenta mortis: hæ cantu tolluntur. si sapientissima, nihil aliud est cælorum constitutio, aut mundi, & eorum, quæ in eo sunt, quam apta consensio. Neq. minus in soluta oratione cincinnis laboras, si velis. Nam ipse ornatus meretricem facit, & animus atque mores. Cincinni etiam in *** denique quod ad DEI OPT. MAX. cultum adhibetur si excludas, DEVM ipsum excluderis. Ii sunt POETICES ornamenta. Si argumentum damnes, tolle historias etiam e sacris libris. Dixi.

IVLII CÆSARIS SCALIGERI
AD ARNOLDVM FERRONVM ATTICVM
DE VERBO INEPTI ORATIO.

Prima pars orationis quasi diuinitio est, in quam procedit per insinuationem, quam ab diuinatione non seiungit, sed continuat, ut surrepat.

OMNES homines, Attice, qui sese ad viam rationemque comparant veritatis, qualem gratiæ atque beneuolentiæ locum sibi apud eos esse postulant, quorum sententias oppugnarunt, tales sese præstare erga illos decet, qui eorum acerbiores castigationes mitiore iudicio temperandas censue-

fue-